

Het Europees Burgerinitiatief

Nieuws dinsdag 2 maart 2010

Het Verdrag van Lissabon dat pas van kracht werd, wil onder andere het democratisch gehalte van de Europese unie bevorderen. Eén van de belangrijkste initiatieven dat het hiertoe nam, was de introductie van het burgerinitiatief (European Citizens' Initiative, ECI). Dit initiatief geeft burgers het recht rechtstreeks beroep te doen op de commissie om voorstellen aan te brengen die zij van groot belang achten. Volgens het verdrag mag iedere burger de Commissie vragen voorstellen over zaken waarvoor de EU bevoegd is. Er staat bij dat minstens een miljoen burgers uit een "significant" aantal EU-landen de petitie moet tekenen.

Een dergelijk initiatief zou een belangrijke correctie kunnen betekenen op het praktisch exclusief initiatiefrecht van de commissie, want is de eerste formele procedure via dewelke burgers en middenveldorganisaties rechtstreeks aanzet kunnen geven tot nieuw Europees beleid.

De precieze uitwerking van het instrument ligt echter nog niet helemaal vast. De commissie stelde dan ook een groenboek op, aan de hand waarvan een brede consultatie georganiseerd wordt.

De commissie spreekt zich in het groenboek echter niet uit over hoe de commissie zelf met het ECI zal omgaan. Het verdrag stelt enkel dat de commissie kan uitgenodigd worden om te ageren. Het initiatief zou dus enkel in de commissievergadering kunnen geagendeerd worden, waarna het doodleuk zou afgevoerd worden indien de commissarissen het niet gepast achten om er verder naar te handelen. Dit zou de legitimiteit van het ECI volledig ondermijnen. De commissie zou dan ook moeten duidelijk stellen dat zij de vraag van de organisatoren van het ECI zullen overmaken aan het Parlement en de Raad, waarbij het haar natuurlijk wel vrij staat haar eigen mening bijgevoegd kenbaar te maken. Voor de indieners van het ECI moet het dan weer mogelijk zijn beroep aan te tekenen indien de commissie weigert het initiatief op te nemen of indien de commissie de aard van het initiatief substantieel bijgestuurd heeft.

Het Europees parlement sprak zich eerder al uit over het ECI. Alhoewel het rapport een aantal zeer bruikbare suggesties omvatte omtrent procedure en beroepsmogelijkheden, lanceerde het echter ook een hele waaier criteria die de haalbaarheid van een ECI voor de organisatoren doen afnemen. Bovendien wordt voorgesteld elke lidstaat procedures te laten uitwerken voor de organisatie van de ECI. De reglementering zou echter volledig op Europees niveau moeten uitgewerkt worden. Indien de wettelijke bepalingen verschillen van land tot land, kunnen EU-burgers niet op gelijke basis aan het ECI deelnemen.